

قوتابخانه‌ی گوندی "باغ‌لوجه"

من دوا‌ی دووسال خویندن له "دانشسرای مقدماتی" شاری ورمی، له پایزی سالی ۱۳۴۱ (۱۹۶۲) دا بووم به ماموستا و له ئیداره‌ی فهره‌نگی بۆکان دامه‌زرام. کیشه‌ی ناسنامه و ریکه‌وتی له‌دایک بوونم بوونه هۆی ئه‌وه‌ی له ده‌سپیکری کرانه‌وه‌ی قوتابخانه‌کان واته یه‌که‌می مانگی میهردا وهرنه‌گیرام و مه‌جبوور بووم ۲۵ رۆژ ده‌ست رابگرم تا بگه‌مه ته‌مه‌نی قانونی ۱۸ سالان بۆ ماموستایی. هاوریکانی دیکه‌م له رۆژی یه‌که‌می میهره‌وه هه‌رکام نیررابوونه گوندیکی ده‌وروبه‌ری شار. سه‌رئه‌نجام له ۱۳۴۱/۷/۲۵ (۱۹۶۲/۱۰/۱۷) دا حوکمی ماموستاییه‌که‌ی منیش ده‌رچوو و نیررامه گوندی "باغ‌لوجه" له باشووری رۆژناوای بۆکان به‌ره‌و لای سه‌قز و گهورکایه‌تی.

ئه‌ودم دوو یاسا له په‌یه‌ه‌ندی قوتابخانه و ماموستای گونده‌کاندا ره‌چاو ده‌کرا:

یه‌که‌م، کرانه‌وه و دانرانی قوتابخانه ته‌نیا به ئیجازه‌ی خاوه‌ن م‌لک و ئاغای گونده‌که گونجاو بوو و حکومه‌ت بۆ دانانی قوتابخانه له گونده‌کان تکای له ئاغاه‌ت ده‌کرد به‌لام گوشاری نه‌ده‌خسته سه‌ریان، جا ئه‌وانیش ده‌ستیان ئاواله‌ بوو رینگه‌ بده‌ن یا نه‌ده‌ن قوتابخانه له گونده‌که‌یاندا بکریته‌وه؛ دووه‌م، ئه‌و ماموستایانه‌ی وا تازه دامه‌زرابوون ده‌نیررانه گوندی دوورله‌ شار و ماموستا کونتر و خاوه‌ن پێشینه‌کان ده‌هینرانه گوندی نزیکتری شار.

باوکم له‌و ماوه‌ی ۲۵ رۆژه‌ی سه‌ره‌تای سالی خویندندا، هه‌ولیدا خوالیخۆشبوو حاجی ئه‌بووبه‌کر ئاغای موته‌دی ئیجازه‌ی کردنه‌وه‌ی قوتابخانه له گونده‌که‌ی خۆی واته "کولته‌په" ی نزیک بۆکان – که ئیستا تیکه‌لاوی شار بووه، بدات به‌لام ئه‌و- که مرۆفیکی گه‌لنیک باشیش بوو، وه‌ک زۆریکی تر له ئاغوات، نه‌یکرد گه‌ر چیسالی دواتر واته پایزی ۱۳۴۲ ئیجازه‌که‌ی دا و ریزدار ره‌حمانی مه‌مه‌دیان بوو به ماموستای. به‌م پێیه، عه‌لی ئاباد له سالی ۱۳۴۱ و کولته‌په له سالی ۱۳۴۲ دا بوون به خاوه‌نی قوتابخانه‌ی ده‌وله‌تی.

به پێچه‌وانه، ئاغواتی ئیلخانی زاده هه‌ر ئه‌و ساله‌ واته پایزی ۱۳۴۱ ئیجازه‌یان دا قوتابخانه له گوندی "عه‌لی ئاباد" ی نزیک بۆکان بکریته‌وه. جا له ده‌سپیکری کاری ماموستاییه‌دا، منیان نارده گوندی دوورده‌ستی "باغ‌لوجه" له دیه‌ستانی "تورجان" که م‌لکی ئه‌واقف بوو و ریزدار "جه‌عه‌ری قزلجی" له‌وئ ماموستایی ده‌کرد؛ ده‌بوايه قوتابخانه‌که له‌و ته‌حویل وهر بگرم و ئه‌و بێته‌وه نزیک شار و بێته ماموستای گوندی عه‌لی ئاباد.

حوکمی خۆم و حوکمی کاک جه‌عه‌رم له ئیداره‌ی فهره‌نگی بۆکان وهرگرت، ده‌سته نوینیک وه‌ندیک خرکه و پیرکه‌ی م‌لم کۆکرده‌وه، ماشینیکی جیپ به‌کری گرت و باغ‌لوجه هاتم! ئه‌ودم رینگاوبانه‌کان زۆر خراب بوون و به هه‌لکه‌وت نه‌بوايه ماشین رپی نه‌ده‌که‌وته گوندیکی وه‌ک باغ‌لوجه. که گه‌شینه‌ ئاوابیه‌که و کاک جه‌عه‌رم چاوی به ماشینی جیپ که‌وت، خیرایه‌ک که‌ل و په‌لی خۆی پێچایه‌وه و به هه‌مان ترومبیل رۆیشه‌وه بۆ بۆکان، منیش له‌وئ مامه‌وه و بووم به ئاغای مودیر!

باغلووچه له سهردهمیکي کونتردا حوجره ی ناوه دانی فهقیانی لی بیوو و له زمان نهمر "ماموستا شیخ
 حهسه نی کازمی" م بیست که دهیگوت لهو حوجره یهدا دهرسی خویندوو. کاک جه عفریش له
 بیر هوهریبه کانی خویدا که پیشتر له سهر نهم مألپهره بلاوکر اونه ته وه، ئاماژه به دهرس خویندنی
 ههندیگ نهدامی بنه مألهی تورجانی زاده و قزلجی له باغلووچه دهکات و بهم پییه ده بی گونده که
 خاوه نی حوجره یه کی ناوه دان و مه لا و ماموستای زانا بوو بییت. له سهردهمی مندا ته نیا یهک یا دوو
 فهقی لی بوو که نیوانم له گهلین زور خوش بوو ههروه ها له گهل ماموستا که میان جه نابی ماموستا مه لا
 محهمهد، که قسه خوش و رووح سووک بوو و تاجه ندسال دواتریش له هاموشوی بوکاندا سهردانی
 مالمانی ده کرد. به ههمان شیوه "فهقی حوسهین" ی خهلکی گونده که که گهلنیک برادهرم بوو و خوی و
 دایکی زحمه تی زوریان بو ده کیشام، یادی ههموویان به خیر بییت.

به لام هوکاری زیندوو بوونه وه ی نهو بیر هوهریبه نیه: ریزدار جه عفری قزلجی ماوه یهک له مهو پیش
 کوپی نهو دوو حوکمه ی بو ناردم که ئیداره ی فهرهنگی نهو ده می بوکان له په یوهندی قوتابخانه ی
 باغلووچه دا بو نهو و منی دهر کردبوو. نهو حوکمانه گهرچی شه خسین و بو کاک جه عفر و من
 نووسراون، به لام ناوه روکه که میان ههندیگ لایعی میژووی تیادیه که بو نووسرانی دواروژی
 میژووی نهو سالانه ی بوکان که لکیان ده بییت، ههر بهو بو نه یه وه لیره دا ههر دوکیان ده خمه بهرچاوی
 خوینهرانی "بوکان له میژوودا" و چهند روونکر دهنوه یه کیشیان له سهر دهنووسم.

ههندیگ روونکر دهنوه:

۱. گوندی باغلووچه له سالی ۱۳۴۱ دا سهر به بوکان بوو و سالیگ دواتر له بوکان دابرا و خرایه
 سهر شاری سهقر، منیش له گهل بینایه ی قوتابخانه و ته خترهش و کورسی و میز و گهسک و
 نهفتاوه ی قوتابخانه که دا، له بوکان جیابوو مه وه و درام به ئیداره ی فهرهنگی سهقر! دوو ماموستای
 دیکه ی بوکانیش وهک من کهوتنه سهر سهقر؛
۲. نهو ده م هیشتا ناوی وهزاره تخانه ی پهروه ده ی ئیران "وزارت فرهنگ و اوقاف" بوو و وابزانم
 دوو سالیگ دواتر، بوو به "وزارت آموزش و پرورش"؛
۳. نهو ده م هیشتا سیسته می پهروه ده ی ئیران دوو قوناغی هه بوو: دبستان (که ۶ پؤل بوو) و دبیرستان
 (نهویش شهش پولی هه بوو، به لام دابهش دهکرا به سهر دوو "سیکل" دا: سیکلی یه کهم ۳ سال و
 سیکلی دوو هه میس ۳ سال). دهره ی راهنمایی هیشتا دانهرا بوو؛
۴. هیشتا "سپاه دانش" نه هاتیبوه ئاراه؛ دوو سال دواتر به شوین نیسلاحاتی ئهرزیدا، نهویش
 دامه زرا؛
۵. بوکان لهو سهرده مه دا "بخش" یکی شارستانی مه هاباد بوو و ئیداره ی فهرهنگی بوکانیش، وهک
 پاشماوه ی ئیداراتی شارکه له ژیر چاوه دیری مه هاباد دا به ریوه دهررا و سهروکانی ئیداره ی
 فهرهنگی بوکان له مه هاباده وه دهنیرران و ههر ههموویان مه هابادی بوون. نهو سهروکانه خهلکانی
 باش و خزمهتگوزار بوون و له ناویاندا که سیکلی وهک نهمر حهسه نی موده رپرسی هه بوو که له
 ماوه ی حکومه تی کووماری کوردستاندا سهروکی ئیداره بوو و خویندنیس به زمانی کوردی بوو.

لهوانی دواتر تهنیا ناوی ئاغایانی سیدقی و رحمانی مودهریسی وئهمهدی قازی و مهجدی و کامیلیم لهبیرماوه؛

۶. سهروکی ئهوسالهی ئیداره‌ی فهرهنگی بۆکان ئاغای حهسهنی مهجدی کوری ماموستا مه‌لا حوسهینی مهجدی و براچکۆله‌ی ماموستا محهمهدی مهجدی، خه‌لکی مه‌هاباد بوو که ئیستا به‌داخه‌وه نه‌ماوه؛

۰. ۷. یاریده‌ده‌ر واته جیگری سهروکی ئیداره‌که، مروقیکی خوش نیو به ناوی ئاغای عه‌لی حه‌ببیزاده، براگه‌وره‌ی دوکتور سه‌عیدی حه‌ببیزاده خه‌لکی بۆکان و دراوسی مآلمان بوو، که پیشتریش له قوتابخانه‌ی سه‌ره‌تایی دهرسی پێ گوتبووم. ناوبراو له‌و سالانه‌دا به‌رپرسی به‌شی دارایی ئیداره‌ی فهرهنگ و سه‌روکی به‌شی "پیش آهنگی" شاره‌که‌ش بوو؛

۸. ئیداره‌ی فهرهنگ له‌و سالانه‌دا له‌ بینایه‌یه‌کی بچووکدا بوو له‌ ده‌وروبه‌ری شیروخورشیدی کۆن واته رووبه‌رووی مآلی برام ئاغای ئیلخانی زاده و نزیک به‌ سینه‌ما سه‌عدی، که ئه‌ویش هه‌ر ئه‌و ساله‌ یا سالیکی دواتر دروست کرا؛

1. ۹. قوتابخانه‌ی گوندی باغ‌لوجه ناوی "مه‌وله‌ی" بوو، گهرچی بۆی هه‌یه به‌ ناوی مه‌وله‌ی کورده‌وه کرابیت، به‌لام ئه‌وه ئه‌گهریکی لاوازه و له‌و سالانه‌دا جگه‌ له‌ناوی شاعیرانی فارس وه‌ک سه‌عدی و حافظ و خاقانی و شتی وا، ناوی هه‌یچ کوردیک له‌ سه‌ر قوتابخانه‌کانی ناوچه‌ی ئیمه‌ دانه‌ده‌نرا. گهرچی له‌ شاری سنه‌ قوتابخانه‌ی "مه‌وله‌ی کورد" هه‌بوو؛

۱۰. هه‌یشتا یاسای ئیسلاحتی ئهرزی له‌ ئیران نه‌هاتبووه‌ گۆری و ئاغوات له‌ گوند و له‌ شار ته‌واو ده‌سه‌لاتدار بوون؛

۱۱. گوندی باغ‌لوجه مآکی ئه‌وقاف بوو و به‌ ئیجاره‌ ده‌درايه‌ ئاغوات. ئیجاره‌داری ئه‌و سالانه‌ی باغ‌لوجه، کاکاغای که‌یخوسره‌وی خاوه‌ن مآکی گوندی یه‌نگیجه‌ی نزیک بۆکان و براگه‌وره‌ی که‌یخوسره‌و خانی که‌یخوسره‌وی بوو که‌ که‌سایه‌تییه‌کی رووناکبیر و ئه‌هلی کتیب خویندنه‌وه بوو، ئه‌وان له‌ به‌ری دایکه‌وه خزمایه‌تیان له‌گه‌ل بنه‌مآله‌ی قازی و وه‌رگیری ناسراوی ئیران ماموستا محهمهدی قازی هه‌بوو؛

۱۲. قوتابخانه‌ی باغ‌لوجه له‌ بینایه‌کی بچووکدا بوو که تابه‌ت بۆ ئه‌و کاره‌ دروست کرابوو، هه‌ندیک له‌ ده‌ره‌وه‌ی گوند و نزیک قه‌لای کۆنی گونده‌که به‌ره‌و باکوور هه‌لکه‌وتبوو؛ دوو ژووری گه‌وره، یه‌ک ژووری بچووک له‌ ناوه‌ر استیاند و به‌ر هه‌یوانیکی هه‌بوو. من له‌ ژووره‌ بچووکه‌که‌دا ده‌ژيام و هه‌موو قوتابیه‌کانی هه‌ر شه‌ش پۆله‌که له‌ یه‌ک ژووردا دهرسیان ده‌خویند، ژووره‌که‌ی دیکه‌یان به‌تآل بوو له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌ زستاندا دوو ژوور گه‌رم نه‌ده‌کرا و ماموستاش بۆ هه‌موو پۆله‌کان هه‌ر یه‌ک که‌س بوو؛ سه‌رجه‌می ژماره‌ی قوتابیه‌کان ۲۰ که‌سێک ده‌بوون.

۱۳. قه‌لای دێیه‌که له‌و سالانه‌دا لارووخوابوو و که‌لکی لی وهر نه‌ده‌گیرا به‌لام هه‌یشتا له‌سه‌ر پێ بوو، ناشزانم له‌که‌یه‌وه چۆل کرابوو؛ ده‌روازه‌که‌ی روو به‌ باشوور هه‌لکه‌وتبوو، به‌لام له‌ سه‌رده‌می مندا ده‌رگای تێدا نه‌ماوو.

۱۴. له گوندهکانی دهوړوبه‌ری باغلووجه‌دا که‌متر قوتابخانه هه‌بوو. گوندی "بوغده‌که‌ندی" له باکووری باغلووجه مکی هم‌دئاغای عه‌بباسی، هیشتا قوتابخانه‌ی نه‌بوو و سالیکی دواتر له زستانی سالی ۱۳۴۲ دا قوتابخانه‌یه‌کی بو دانرا و ماموستایه‌کیان بو نارد که به داخوه ناویم له‌بیر نه‌ماوه دواي دوو سئ مانگ من جی‌گورکیم له‌گه‌ل کرد و له گوندی س‌راوه چوومه نه‌وئ و له چه‌قه‌خانه‌ی تاریک و تنوکی مزگوتی گونده‌که‌دا دامه‌زرام و به‌ربوومه د‌رس گوتنه‌وه، نه‌ویش چوو بو س‌را. منداله‌کانی قوتابخانه له س‌ر ح‌سیری گریچنی چه‌قه‌خانه داده‌نیشن و یه‌ک کورسی له‌ق ولوقیشی بو ماموستا هه‌بوو، پرووناکایی چه‌قه‌خانه ته‌نیا له کونیکي س‌ر میچه‌وه دابین ده‌بوو و قوتایی هه‌زار ده‌بوايه کتیه‌که له‌و تاریکایه‌دا بخوینن. سالیکی دواتر خه‌لکی گونده‌که له پروه‌رووی کانیاوی ناو و ته‌نیش مزگوتی بوغده‌که‌ندی، بینایه‌یه‌کی باشیان بو قوتابخانه دروست کرد. خه‌لکه‌که به بی حه‌قه‌دست دیواره‌کانیان هه‌لچنی و مالی ناغا واته عه‌بباسبییه‌کانیش داری داره‌ریان بو دابین کرد؛ ئیداره‌ی ف‌ر هه‌نگیش هاته س‌ر سفره‌ی ح‌زر و بازار. به‌وه ده‌لین حکومه‌تی میلی په‌له‌موی و ئیستا سه‌لته‌نه‌ت خوازه‌کان به نارزووی گه‌رانه‌وی نه‌و سیستمه‌ون!

۱۵. گوندی پروخواوی "شقیف" له باکووری روژه‌لاتی باغلووجه هه‌لکه‌وتیوو. مالی تیدا نه‌مابوو و ناوه‌دانیش نه‌بوو. ماموستا هه‌زار له س‌ره‌تای ته‌رجه‌می شه‌رفنامه‌دا ده‌نوسیت بنه‌ماله‌ی نه‌مر حوسه‌ین حوزنی موکریانی له بنه‌ره‌ندا خه‌لکی نه‌و گوندی شقیفه بوون و پاشان مالیان چووبوو مه‌هاباد؛

۱۶. دواي نیوه‌روانی پینج شه‌مه له باغلووجه‌وه ده‌چوومه‌وه بوکان و ئیواره‌ی جومعه یان به‌یانی شه‌مه ده‌گه‌ر امه‌وه باغلووجه. نه‌وه کاریکی نه‌ستم بوو، ترومبیل به هه‌لکه‌وت نه‌بوايه ریگه‌ی نه‌ده‌که‌وته دئییه‌که، جا ده‌بوايه به‌پیان بچم بو بوغده‌که‌ندی و له‌ویوه بوگوندی "کوچک" ی خوارئ و پاشان له س‌ر جاده‌ی سه‌قز- بوکان چاوهری ماشینیکی بم بگه‌یینه‌ته شاری. نه‌وه کاری هه‌موو ماموستایه‌کی گوند بوو. له‌بیرمه دواي نیوه‌رووی چوارشه‌مه‌یه‌ک تراکتوریک به باغلووجه‌دا تیپه‌ر ده‌بوو، ئیتر له‌س‌ر پینج شه‌مه رانه‌وه‌ستام، بازم دایه س‌ر تراکتور و جاده‌ی سه‌قز بوکان بگره هاتم!

۱۷. له ماوه‌ی قوتاییه‌تی بوکاندا بیووم به پیشاهنگ که به ئینگلیزی پیی ده‌لین "سکاوټ"، ئیستاش نازانم چ بوو و بوچی بووبووم به مام سکاوټ! که بوومه ماموستای باغلووجه‌ش هیشتا نه‌و عیشقه‌م له‌س‌ر دا مابوو. چند توپ کووتالم (به پاره‌ی دایک و باوکی منداله‌کان) کری، وهستا مه‌حمودی خه‌یاتم که پیستر شاگردی باوکم بوو، له بوکانه‌وه هینایه باغلووجه، دوو هه‌فته له‌وئ مایه‌وه و به‌رگی پیش ناهه‌نگی بو هه‌موو کوره‌کان دروو! له کولانی دئ دا مه‌شقم پیی ده‌کردن و د‌رسی ببی‌شاهه‌نگیم پیی ده‌گوتن، له گورپانی به‌ردهم قوتابخانه‌که‌ش فوتبالمان ده‌کرد. جاریکیان کتیه‌کیی توپی پیی قوتاییه‌کانم له‌گه‌ل کوره‌لاوی خه‌لکی گونده‌که ریکی خست، به‌لام خیرایه‌ک کو‌تاییم پیی هیئا، کاکه‌لاو له‌وانه‌بوو هه‌موو لاق وپلی منداله قوتاییه‌کان بشکینن!

۱۸. نه‌وه‌نده‌ی له‌بیرم بیت، قوتابخانه‌ی باغلووجه وه‌ک زوریک له قوتابخانه‌ی گونده‌کانی ناوچه، کورانه بوو و هیچ کچیک د‌رسی تیدا نه‌ده‌خویند. دلنایم نه‌گه‌ر من عاقل بوایه‌م و له‌گه‌ل خه‌لکه‌که‌دا قسه‌م بکر دایه، تاک و ته‌رایه‌کیش بوایه‌ت کچانیان ده‌نارده قوتابخانه، به‌لام بو قوربانی عه‌قل بم ئیستاش هه‌ر نییه چ بگات به‌و سالانه‌ی ته‌من!

۱۹. خه‌لکی گونده‌که گه‌لکی له‌گه‌لم گولیک میهره‌بان بوون و قهت چاکه‌یانم له‌بیر ناچیته‌وه، زورجار بو شیو بانگیان ده‌کردمه مالی خو‌یان یا ده‌هاتنه لام و منداله‌کانیش ماست و په‌نیر و هیلکه‌یان بو ده‌هینام.

یادی خه‌لکه‌که و منداله‌کان هموویان به‌خیر بیت.

ئه‌وه کۆپی هه‌ر دوو حوکمه‌کانی ئیداره‌ی فه‌ره‌نگی بوکان بو کاک جه‌عفه‌ری قزلجی و من:

وزارت فرهنگ
اداره فرهنگ شهرستان مهاباد
فرهنگ بوکان

شماره ۳۰۹۸
تاریخ ۲۶/۷/۲۰
دایره
ضمیمه

اقای جعفر قزلجی آموزگار مولوی باغلوچه

بپرو شماره ۲۵۲۳ ۸۷/۸۰ ۴۱ لایم است فوراً تاشیه و سوابق دبستان را با قای انورسلطانی تحویل و به فریعلی آباد عزیزتونست با افتتاح دبستان در قریه مزبور و نشر آگهی و ثبت نام دانش‌آموزان اقدام و تدبیر را اعلام دارید - م

از طرف رئیس اداره فرهنگ بوکان - حبیب‌زاده

وزارت فرهنگ
اداره فرهنگ شهرستان مهاباد
فرهنگ بوکان

شماره
تاریخ
دایره
ضمیمه

اقای انورسلطانی

بموجب این ابلاغ به‌مدیر و آموزگار دبستان با غلوجه منصوب می‌شود تا بسته است فوراً بحال جدید خود حرکت کلیه سوابق و اموال دبستان را از قای جعفر قزلجی تحویل گرفته و ۲ نسخه‌سرت تحویل و تحویل را باین اداره ارسال دارید.

از طرف رئیس اداره فرهنگ بوکان - حبیب‌زاده

دارید
۳۰۱۵
۲۶/۷/۲۰

رونوشت برای ابلاغ اقای جعفر قزلجی ابلاغ مقتضی است لذا دبه و سوابق دبستان را با قای انورسلطانی تحویل فرمائید.

از طرف رئیس اداره فرهنگ بوکان - حبیب‌زاده

